

Asia: VN/6629/2018; YM033:00/2018

Ehdotus valtioneuvoston asetukseksi maa-ainesjätteen hyödyntämisestä maarakentamisessa

Yleiset kommentit asetusluonnoksesta ja muuta huomautettavaa

Tähän voitte kirjoittaa yleiset kommentit asetusluonnoksesta ja/tai muuta huomautettavaa

Lausunto esitetään aluehallintovirastojen ympäristölupavastuualueiden yhteisenä.

Asetusluonnoksessa esitettyjen jätteiden, eräiden jätteiden hyödyntämisestä maarakentamisesta annetussa valtioneuvoston asetuksessa (843/2017) säädettyjen jätteiden ja ympäristöluvalla hyödynnettävien jätteiden maarakennuskohteista tulisi laatia valtakunnallinen rekisteri. Rekisteristä tulisi käydä ilmi muun muassa hyödyntämiskiinteistön numero, osoite, tiedot hyödynnetystä jätteestä ja maaperän käyttöä koskevat rajoitukset. Rekisterin tulisi olla valtion ja kunnan ympäristölupa- ja valvontaviranomaisen sekä Maanmittauslaitoksen käytössä.

”Eräiden jätteiden hyödyntämisestä maarakentamisesta annetun valtioneuvoston asetuksen (843/2017) liitteen 1 mukaisesti asetusluonnokseen tulisi lisätä seuraava:

”Rakenteesta poistettu jäte

Asetusta sovelletaan myös asetuksen mukaisesti hyödynnetyn ja rakenteesta poistetun jätteen hyödyntämiseen uudelleen 2 §:n mukaisessa maarakentamisessa.”

Asetusluonnoksessa tulisi myös määrittää, koskisiko rakenteesta poistetun jätteen hyödyntäminen uudelleen myös kiinteytettyä jätettä vai vain kiinteyttämätöntä maa-ainesta. Määrittelyssä tulisi arvioida kertaalleen kiinteytetyn maa-aineksen kiinteytyksellä saavuttujen ominaisuuksien säilymistä uudelleen hyödyntämisessä.

Kommentit pykäliin

2 § Soveltamisala

-

3 § Soveltamisalan rajaus

Sairaala-alueet, koulut ja oppilaitokset sekä torit tulisi rajata soveltamisalueen ulkopuolelle. Pitäisi myös rajata muut herkät alueet kuten luonnonsuojelualueet soveltamisalueen ulkopuolelle ja ne pitää määrittellä.

4 § Määritelmät

-

5 § Maa-aineksen tutkimustarve ja jäteluokittelu

-

6 § Jätteen hyödyntämistä ja siihen liittyvää väliaikaista varastointia koskevat vaatimukset

Tulisi lisätä haihtuvilla haitta-aineilla pilaantuneiden maiden välivarastointivaatimukset.

Asetusluonnoksen mukaan on mahdollisuus sekoittaa puhtaaseen maa-ainekseen sideaineeksi jätteitä, joka käytännössä tarkoittaa jätteen laimentamista.

Jätteen välivarastoinnille on asetuksessa asetettu reunaehdot, mutta olisi myös tarkasteltava tarvetta asettaa sille jätevarasto siltä varalta, että rakentaminen jää kesken tai toimija menee konkurssiin.

7 § Rekisteröinti-ilmoitus

-

8 § Jätteen hyödyntäminen ja maarakentamisen kesto

-

9 § Raportointi

Loppuraportissa esitettävien asioiden joukkoon tulee lisätä kartta koordinaattitietoineen hyödyntämisalueesta ja jäterakenteen toteutunut kerrospaksuus.

Kommentit liitteisiin

Liite 1 Asetuksen soveltamisalaan kuuluvat jätteet -maarakentamisessa hyödynnettävät maa-ainesjätteet

-

-maa-aineksen tai maaperän kiinteytyksessä käytettävät jätteet

Asetusluonnoksen kohta 2.

Maa-aineksen tai maaperän kiinteytyksessä sideaineena käytettävät jätteet

Maa-aineksen tai maaperän kiinteytyksen sideaineena voidaan hyödyntää seuraavia teknisiltä ominaisuuksiltaan käyttötarkoitukseensa soveltuvia ja liitteen 2 mukaiset vaatimukset täyttäviä jätteitä:

Sideaineiden haitallisten aineiden raja-arvoista todetaan:

Muistioloituksen 7 §

”Hyödynnettävän maa-ainesjätteen ja kiinteytyksen sideaineena käytettävän jätteen olisi lähtökohtaisesti täytettävä kaikki liitteessä 2 säädetyt niitä koskevat laatuvaatimukset.”

Muistioloituksessa liite 1:

”Liitteen kohdassa 2 lueteltaisiin ne jätteet, joiden käyttäminen maa-aineksen tai maaperän kiinteytyksen sideaineena kuuluisivat asetuksen soveltamisalaan edellyttäen, että liitteen 2 mukaiset laatuvaatimukset täyttyvät.”

Lausunto

Asetus- ja muistioloituksen ovat ristiriidassa keskenään sideaineelle asetettavien raja-arvojen osalta. Jos sideaineen kokonaispitoisuuksiin sovelletaan liitteen 2 taulukkoa 1, tulisi raja-arvoja muuttaa seuraavasti:

Sideaineiden yhteenlaskettu PAH-yhdisteiden kokonaispitoisuuden (asetusluonnoksen liite 2 taulukko 1) raja-arvon (mg/kg) tulisi vastata eräiden jätteiden hyödyntämisestä maarakentamisesta annetun valtioneuvoston asetuksen (843/2017) pitoisuuden raja-arvoa (mg/kg).

Erityisesti arseenin, lyijyn, nikkelin ja sinkin kokonaispitoisuuden raja-arvot (mg/kg) tulisi arvioida uudelleen ja alentaa esimerkiksi puolella.

Jos asetusluonnoksen liitteen 2 taulukoiden 1 ja 2 raja-arvoja ei ole tarkoitettu sovellettavaksi sideaineelle, tulisi sideaineille asettaa edellä esitetty huomioon ottaen erilliset kokonaispitoisuuden ja liukoisuuden raja-arvot.

Liite 2 Haitallisten aineiden kynnsarvot ja raja-arvot sekä hyödynnettävän jätteen muut laatuvaatimukset - taulukko 1

POP-aineille tulisi asettaa enimmäisraja-arvoksi maaperän pilaantuneisuuden ja puhdistustarpeen arvioinnista annetun valtioneuvoston asetuksessa (214/2007) säädetyt kynnsarvot niiden jäteluonteen vuoksi.

Taulukkoon sisällyttämättömien aineiden, kuten taulukon 2 bariumin, molybdeenin ja seleenin, osalta tulisi määrittellä, että haitta-aineiden pitoisuudet on oltava alle vaarallisen jätteen raja-arvojen tai muutoin määritettävä enimmäispitoisuudet.

-taulukko 2

Otsikko

Asetusluonnoksen otsikossa ”Hyödynnettävän haitallisia aineita sisältävän maa-ainesjätteen sekä kiinteytettävän maaperän tai maa-aineksen suurin sallittu haitallisten aineiden liukoisuus maarakentamiskohteissa määritettynä maa-aineserittäin liitteen 3 mukaisesti.” tulisi olla sana kiinteytetyn korvaamassa sanan kiinteytettävän.

Kiinteytetyn maa-aineksen ja maaperän peitetyn rakenteen fluoridin, kloridin ja sulfaatin liukoisuudet on tarpeen asettaa alhaisempana, sillä esitetyt raja-arvot vastaavat kaatopaikoista annetun valtioneuvoston asetuksen (331/2013) liitteen 3 kohdan 2. Tavanomaisen jätteen kaatopaikka taulukon 5 liukoisuuksien raja-arvoja. Raja-arvojen tulisi vastata eräiden jätteiden hyödyntämisestä maarakentamisesta annetun valtioneuvoston asetuksen (843/2017) fluoridin, kloridin ja sulfaatin liukoisuuksia.

Lisäksi kiinteitetyn maa-aineksen ja maaperän peitetyn rakenteen muiden aineiden liukoisuudet tulisi tarkastaa ja asettaa kuten edellä fluoridin, kloridin ja sulfaatin liukoisuudet.

Kiinteitetyn maa-aineksen ja maaperän rakenteelle on tarpeen asettaa myös orgaanisen hiilen (DOC) liukoisuuden arvo. Kiinteityksen sideaineena käytetään muun muassa tuhkia, joille on annettu DOC-pitoisuuden raja-arvo eräiden jätteiden hyödyntämisestä maarakentamisesta annetussa valtioneuvoston asetuksessa (843/2017).

- muut laatuvaatimukset

Asetusluonnoksessa on asetettu raja-arvo maa-ainejätteen pH:lle. Kiinteitetyn maa-aineksen ja maaperän peitettyssä rakenteessa käytetyn sideaineen osalta tulisi arvioida tarve asettaa pH:n enimmäisraja-arvo, jotta metallien liukoisuus varmuudella pysyy pitkäaikaisesti asetusluonnoksen liukoisten raja-arvojen mukaisena.

Liite 3 Jätteen laadunvarmistus

Jätteen laadunvarmennus on liitteen 3 mukaisesti jätteen luovuttajan vastuulla. Jätteen luovuttajan on laadittava loppuraporttiin selvitys laadunvarmistuksesta. Asetusluonnoksessa ei, toisin kuin Mara-asetuksessa (VNa 843/2017, liite 3) aseteta jätteen vastaanottajalle (hyödyntämispaikan haltijalle) veloitetta varmistua laadunvarmennuksen oikeellisesta toteuttamisesta. Olisiko epäselvyyden välttämiseksi tässäkin asetuksessa syytä MARA-asetuksen tavoin kohdentaa vastuu hyödynnettävän jätteen asianmukaisuuden varmistamisesta hyödyntämispaikan haltijalle? Tällöin liitteen 3 ensimmäisen kappaleen toinen virke kuuluisi ”Laadunvarmistuksella tarkoitetaan tässä tutkimuksia ja muita menettelytapoja, joita hyödyntämispaikan haltijan on edellytettävä jätteenluovuttajalta ja joilla varmistetaan tämän asetuksen 5 §:ssä tarkoitettulta tutkimustarvealueelta syntyneen maa-aineksen jäteluonne ja osoitetaan, että hyödyntämispaikkaan toimitettava maa-ainejäte tai kiinteityksen sideaineena käytettävä jäte täyttää sille asetetut ympäristösuojeluvaatimukset.”

Kohta 2.3

Asetusluonnoksen kohdassa ”Maa-aineksen jäteluonne on arvioitava ja hyödynnettävälle maa-ainejätteelle tai kiinteityksen sideaineena käytettävälle jätteelle asetettujen vaatimusten täytyminen on osoitettava maa-aineserittäin.” viimeisin sana tulisi korvata sanalla maa-aines- ja sideaine-erittäin.

Asetusluonnoksesta puuttuu sideaine (sideaine-erän määritelmä ja enimmäismassamäärä (t). Maa-aineserän määritelmä ei ole täysin ruoppausmassaan soveltuva. Ruoppausmassojen osalta ruoppausmassaerän määritelmän perusteena voisi käyttää esimerkiksi ”Sedimenttien ruoppaus- ja läjitysohje. Ympäristöhallinnon ohjeita 1/2015” -julkaisussa esitettyä.

Maa-aineserän massa pilaantuneen maa-aineksen ja ruoppausmassan osalta tulisi tarkastaa. Kun otetaan huomioon asetusluonnoksen maa-aineserämääritelmä, on esitetty maa-aineserän massamäärä, 2 000 t, liian suuri pilaantuneen maa-aineksen luotettavan laadun selvittämiseksi. Ruoppausmassaerälle olisi jätteen erilaisen luonteen vuoksi tarpeen esittää normalisoidut haitta-ainepitoisuudet huomioon ottava massaerä. Massamäärä tulisi esittää erikseen pilaantumattomalle ja pilaantuneelle maa-ainekselle, sideaineelle ja ruoppausmassalle.

Heinolaian Jaakko
Etelä-Suomen aluehallintovirasto - Aluehallintovirastojen
ympäristölupavastuualueiden yhteinen